

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

філологічний

(назва інституту/факультету)

Кафедра філософії та культурології

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Філософія

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова

(вказати: обов'язкова; вибіркова)

Освітньо-професійна програма Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка

(назва програми)

Спеціальність 141 – Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка

(вказати: код, назва)

Галузь знань 14 – Електрична інженерія

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Навчально-науковий інститут фізико-технічних та комп'ютерних наук

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: доц. Рошкuleць Р.Г., кандидат філософських наук, доцент

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів)

<http://philology.chnu.edu.ua/?personnal=%d1%80%d0%be%d1%88%d0%ba%d1%83%d0%bb%d0%b5%d1%86%d1%8c-%d1%80%d0%be%d0%bc%d0%b0%d0%bd-%d0%b3%d0%b5%d0%be%d1%80%d0%b3%d1%96%d0%b9%d0%be%d0%b2%d0%b8%d1%87#more-4390>

Контактний тел. (095) 3045781

E-mail: r.roshkulets@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=7571>

Консультації Очні консультації: за попередньою домовленістю.
(середа з 14.30 до 15.30).

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Курс належить до обов'язкових дисциплін і вивчається у 3 семестрі. Він є взаємопов'язаним з іншими гуманітарними дисциплінами, що формують світогляд студента, загалом же він є інтегративним і, до певної міри, квінтесенцією гуманітарного знання, оскільки сама філософія в історії культури займає особливе місце і має особливий статус — цілісного і ціннісного гуманітарного знання. Водночас філософія як знання і як світогляд є своєрідним містком між точними і гуманітарними науками, будучи однаково потрібною і корисною для обох попри свій переважно гуманітарний характер. Вона узагальнює і поглиблює знання не лише з історії і теорії культури, політології, соціології, педагогічних і психологічних наук, поєднуючи воедино теоретичне знання дотичне до цілої низки курсів теоретичного і практичного спрямування. Курс ознайомлює здобувачів вищої освіти з теоретичними та методологічними передумовами актуалізації, способами розв'язання і векторами трансформації численних філософських проблем, як світоглядно-теоретичних, так і теоретико-методологічних, що ставилися й розв'язувалися у філософії упродовж багатьох століть, особливо акцентуючи на світоглядно-ціннісних проблемах ХХ — початку ХХІ століття. Дисципліна вводить студентів в курс специфіки різноманітних філософських концепцій зарубіжних і українських філософів та допомагає підготувати підґрунтя для вибудови уявлення про особливості сучасного стану розвитку філософського знання, знайомлячи з ключовими ідеями, концепціями, поняттями та підходами, що сформувалися в межах філософії. Також дає змогу сформулювати власну теоретико-методологічну позицію. Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасне світоглядно-філософське знання в найрізноманітніших світоглядних, методологічних, ціннісних і теоретико-пізнавальних його проявах. Звісно, в межах передусім тих тем, що запропоновані для вивчення, а саме, пов'язаних з предметом філософії, ключовими віхами історії філософії, основними проблемами філософії науки та епістемології, проблемами практичного спрямування, пов'язаними з аналізом різних джерел інформації, проблемами сучасної філософії свідомості, а також філософії моралі і цінностей. Водночас методологічний апарат, ключові поняття і категорії курсу варто сприймати і осмислювати в універсальному загальнокультурному спектрі, враховуючи, що філософські питання перебувають в становленні, як значною мірою незавершені і відкриті для подальших змін.

2. Метою навчальної дисципліни є з'ясування ключових тенденцій трансформації філософії в світі й Україні впродовж століть, вирішення найбільш показових філософських концепцій сучасного періоду її розвитку, формування у студентів інтересу до розв'язання світоглядно-філософських проблем, формування філософської культури мислення, пізнання світу і самого себе, навичок ключових філософських методологій, формування загальнолюдських і національних цінностей.

Завдання дисципліни. Компетентності, що формуються: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу нових ідей при діях в нестандартних ситуаціях; здатність планувати свою діяльність працюючи автономно; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатність самостійно оволодівати знаннями; навички виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних усних, письмових та електронних джерел; здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

Результати у вигляді програмних результатів навчання: застосовувати базові професійні й наукові знання в галузі соціально-гуманітарних та педагогічних наук, у

пізнавальній та професійній діяльності; демонструвати навички усного та письмового спілкування державною та іноземними мовами, використовуючи навички міжособистісної взаємодії, працюючи в міжнародному контексті з фахівцями та нефахівцями в галузі, з використанням сучасних засобів комунікації.

3. Пререквізити. Дисципліни та курси, які здобувач вищої освіти має вивчити до початку або разом із цією дисципліною, що підвищує ефективність засвоєння курсу: «Вступ до спеціальності», «Загальні основи педагогіки та історія її розвитку», «Теорія та методика виховання», «Актуальні питання історії та культури України».

4. Результати навчання

В результаті опанування курсу студент повинен:

у когнітивній (пізнавальній) сфері упорядковувати знання у логічній послідовності та систематичності, аргументувати наведені міркування; аналізувати та інтерпретувати гуманітарні тексти, виокремлювати та відтворювати смислову структуру тексту, оцінювати послідовність та валідність аргументації, виділяти продуктивні ідеї; критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати; аналізувати гуманітарні тексти, виокремлювати та відтворювати смислову структуру тексту, оцінювати послідовність аргументації, виділяти продуктивні ідеї; підтримувати і виявляти увагу і толерантність до іншої думки, здійснювати аналіз її змісту та структури та виробляти адекватну відповідь і ставлення на неї.

в емоційній (афективній) сфері давати відповіді й розуміти пояснення в інтелектуальній полеміці; формувати власну точку зору і ціннісні настанови стосовно вирішення проблем у сфері філософії; прагнути оптимальних рішень та ясності умовиводів; демонструвати вміння працювати в колективі та самостійно, виявляти ініціативу, уникати некритичного слідування авторитетам.

Навчальна дисципліна спрямована на забезпечення наступних загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, визначених ОПП:

ЗК-1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу
ЗК-3.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК-4.	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК-5.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК-9.	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК-10.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Програмні результати:

ПР-14	Розуміти принципи європейської демократії та поваги до прав громадян, враховувати їх при прийнятті рішень.
ПР-15	Розуміти та демонструвати добру професійну, соціальну та емоційну поведінку, дотримуватись здорового способу життя.

В результаті опанування курсу студент повинен:

знати :

- комплекс основних філософських категорій та понять;
- особливості основних філософських напрямків, течій та шкіл;
- розуміти сенс інтелектуального і соціокультурного призначення філософії, її пізнавальних та культурних можливостей, історичної ролі;
- зв'язок психологічних, філософських і педагогічних теорій формування особистості

вміти:

вміти:

- знаходити, класифікувати та аналізувати інформацію з різних джерел;
- встановлювати зв'язок між окремими твердженнями в загальній системі поглядів і переконань;
- розпізнавати типові помилки в аргументації;
- дискутувати на запропоновані теми;
- аргументувати власну позицію у розв'язанні світоглядних проблем, спираючись на визначені філософські підходи;
- використовувати філософські методи дослідження у своїй науковій, суспільно-політичній та громадській діяльності

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни – Сучасна українська філософія										
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин				Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових	лекції	практичні	самостійна робота	Індивідуальні заняття	
денна	4	8	4	120		15	15	90		екзамен

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Основні проблеми теоретичної філософії: методи, методології, знання, наука, інформація													
Тема 1. Предмет філософії	14	2	2			10								
Тема 2. Ключові проблеми і поняття класичної філософії	15	2	2			11								
Тема 3. Теорія пізнання і філософія	16	2	2			12								

науки												
Тема 4. Довіра до інформації з зовнішніх джерел	16	2	2			12						
Разом за ЗМ1	61	8	8			45						
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Ключові проблеми практичної філософії: свідомість, свобода, відповідальність, мораль, цінності											
Тема 5. Філософія свідомості	20	2	2			16						
Тема 6. Свобода і відповідальність	19	2	2			15						
Тема 7. Філософія моралі та цінностей	20	3	3			15						
Разом за ЗМ 2	59	7	7			45						
Усього годин	120	15	15			90						

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми, зміст завдання
1.	Предмет філософії. Проаналізуйте зміст лекції А.Баумейстера; - випишіть основні поняття; - коротко, тезисно викореміть основні думки і свою позицію щодо них https://www.youtube.com/watch?v=jRQtCLLmaSA2 .
2.	Ключові проблеми і поняття класичної філософії. Опрацюйте твір античного філософа Платона «Теетет», дайте відповідь на питання: З якими проблемами зіштовхується Сократ і його співрозмовник Теетет у процесі встановлення «що є знання?» Які висновки на основі цього діалогу можна зробити?
3.	Теорія пізнання і філософія науки. Проаналізуйте мисленнєвий експеримент К.Поппера з його статті “Об’єктивне знання. Еволюційний підхід”. Встановіть, що нового Ви з’ясували стосовно проблеми об’єктивного і суб’єктивного знання, читаючи цю працю.
4.	Довіра до інформації із зовнішніх джерел. Для кращого розуміння способів поширення інформації у суспільстві (серед ваших друзів та знайомих) пропонуємо трохи погратись – результати вашої гри опишіть у вигляді короткої аналітичної доповіді: https://ncase.me/crowds/uk.html
5.	Філософія свідомості. Проаналізуйте на вибір якийсь із мисленнєвих експериментів у філософії свідомості (китайська кімната, чого не знала Мері, аргумент зомбі тощо) і викладіть свої висновки письмово в обсязі до 5 сторінок.
6.	Свобода і відповідальність. Aggregate Freedom Score. Порівняння країн за рівнем свободи. Оберіть три будь-які країни з переліку (по одній - Free, Partly Free, Not Free): https://freedomhouse.org/countries/freedom-world/scores Порівняйте дані моніторингу (за 1-2 пунктами), зробіть висновок про те, чи забезпечено в цих країнах максимум щастя для якомога більшої кількості громадян.
7.	Філософія моралі та цінностей. Зіграйте у гру (за вибором):

	https://www.philosophyexperiments.com/moralityplay/Default.aspx або https://www.moralmachine.net/ Чи погоджуєтесь ви з інтерпретацією Ваших результатів? (поясніть – чому) Які питання, на Вашу думку, є некоректними в тесті? Як би Ви вдосконалили цей тест?
8.	Філософія моралі та цінностей. Проаналізуйте зведені в таблиці результати класифікації цінностей Г.Ріккєрта, Г.Мюнстерберга і М.Шелєра. Порівняйте їх і дайте відповідь на питання, яка з даних систем є ближчою Вам, які цінності видаються важливішими і чому?

Додаткові

№ з/п	
1.	Філософія та критичне мислення
2.	Витоки психофізичної проблеми у філософії Р.Декарта
3.	Сучасні інтерпретації ідолів Ф.Бєкона
4.	Істина й омана
5.	Цифрова інформація як засіб маніпуляції в сучасному світі
6.	Сильні й слабкі сторони лібералізму
7.	Ціннісна криза ідеологій в сучасному світі
8.	Філософія як шлях самотворення
9.	Мисленнєвий експеримент як метод дослідження у філософії свідомості
10.	Об'єктивні й суб'єктивні сторони моралі й моральності

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) робота, відповідь студента та ін.

Формою підсумкового контролю є екзамен.

Засобами оцінювання виступають:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.);
- реферати;
- есе;
- створення інфографіки, інтелект-карти та словникової статті на задану тему;
- презентація на задану тему;
- доповідь на науковій конференції.

Форми поточного контролю та кількість балів за їх виконання

№ з/п	Контрольні заходи	Обов'язкові або заохочувальні	Максимальна кількість балів за контрольний захід
1	Перевірка знань, отриманих на лекції	Обов'язково	2
2	Робота на практичних заняттях	Обов'язково	5

3	Аудиторне тестування	Обов'язково	3
4	Виконання завдань (організація студентами в творчих групах ігор на моделювання ситуацій, диспутів, групової взаємодії з використанням Kahoot!, «повільного читання» фрагменту твору)	Обов'язково	3-5 (залежно від рівня складності проведення і підготовки)
5	Письмова робота (може містити кілька письмових завдань у ЗМ)	Обов'язково	10 (ЗМ 1) 15 (ЗМ 2)
6	Виконання домашніх завдань: відповіді на проблемно-пошукові питання	За бажанням	2
7	Написання есе (1-2 сторінки)	За бажанням	3
8	Підготовка 5-хвилинної презентації та виступ в аудиторії	За бажанням, при взаємодії з викладачем	5
9	Підготовка тез до наукової конференції (за філософською проблематикою)	За бажанням, при взаємодії з викладачем	5/7/10 (університетська/всеукраїнська/міжнародна конференція)
10	Проведення інтерактивного заходу за тематикою курсу (для потоку / факультету / загальноуніверситетського рівня) – вистави, дискусії, гри Kahoot!, філософськомистецького вечора, екскурсії	За бажанням, при взаємодії з викладачем	3/7/10 (рівень потоку/ факультету / університету — хоча б для 2 факультетів)

Для контролю самостійної роботи: тестування, анотації опрацьованих першоджерел, підготовка есе (проєкту), підбір відео, аудіо та текстового матеріалу за визначеною темою.

Для підсумкового контролю: підсумковий тест (Moodle) / усний екзамен.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання з комунікативної філософії є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Оцінка /А/ "Відмінно" -/90-100 балів/ виставляється, якщо студент:

- вільно володіє поняттєво-категорійним апаратом курсу;
- виявив всебічне, систематичне й глибоке знання матеріалу, глибоко засвоїв основну й додаткову літературу з теми, рекомендовану планом.
- Доповідає активно й упевнено, не прив'язаний до конспекту.
- Відповідь вирізняється багатством і точністю використаних термінів.
- Матеріал викладається послідовно й логічно.

- У розумінні та викладі навчального матеріалу студент виявляє науковий підхід і творчі здібності.

- Після завершення доповіді відповідає на більшість питань викладача та товаришів. (При цьому викладач має право поставити до трьох коротких питань за темою семінарського заняття загалом, а не лише з питання, яке висвітлював студент). - аналізує тексти та проблеми на високому рівні.

Оцінка /B/ "Добре"-/80-89/ виставляється, якщо студент:

- знає теоретичний матеріал курсу;
  - орієнтується в першоджерелах, знає їх основні ідеї;
  - вміє пов'язувати теоретичний матеріал з практикою пізнавальної діяльності;
  - аналізує тексти та проблеми на достатньому рівні
- наводить аргументи і приклади.

Оцінки /C/ "Добре"-/70-79/ заслуговує студент, який:

- вільно орієнтується у програмному матеріалі і першоджерелах, демонструє системне знання;

- володіє мовою філософії, її понять і категорій;
- аргументує свої відповіді прикладами з теорій представників філософії.

Оцінка /D/ "Задовільно"-/60-69/ заслуговує студент, який:

- орієнтується в основних положеннях матеріалу підручників і лекційного курсу;
  - знає основні ідеї першоджерел, але не може повністю розкрити їх зміст;
- демонструє несистематизоване знання програмного матеріалу, відсутність конкретного аналізу питань, поверховість викладу;
- затрудняється розкрити практичне і теоретичне значення знання.
- вміє пов'язувати теоретичний матеріал з практикою аналізу текстів та проблем за наявності опори.

Оцінка /E/ "Задовільно"-/50-59/ виставляється студенту, який:

- виявив поверхові знання програмного матеріалу;
- не здатний аргументувати свою відповідь;
- називає основні ідеї, принципи, категорії філософії, але недостатньо знає їх зміст і функціональне призначення;
- вміє аналізувати окремі аспекти дискурсу, за наявності опори.

Оцінка /FX/ "Незадовільно"-/35-49/ виставляється студенту, який:

- не засвоїв більше половини програмного матеріалу;
- не знає змісту першоджерел;
- не володіє основними поняттями і категоріями філософії;
- не може проаналізувати окремі аспекти тексту чи проблеми, навіть за наявності опори.

Оцінка /F/ "Незадовільно"-/1-34/ виставляється студенту, який:

- не орієнтується у програмному матеріалі і першоджерелах.

Набрана студентом кількість балів є основою для виставлення оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS:

Рейтингова оцінка з дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (дуже добре)
70-79	C	4 (добре)
60-69	D	3 (задовільно)
50-59	E	3 (достатньо)
35-49	Fx	2 (незадовільно) з можливістю перездачі
0-34	F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)							Кількість балів (іспит)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль № 1				Письмова робота	Змістовий модуль № 2			
T1	T2	T3	T4		T5	T6	T7	
6	6	6	6		12	12	12	
							40	100

7. Рекомендована література

7.1. Основна література

1. Фюрст М., Трінкс Ю. Філософія. - К., 2018. - 544 с.
2. Баумейстер А. Вступ до філософських студій, або інтелектуальні подорожі до країни Філософії. - К., 2017. - 237 с.
3. Лютий Т. Пригоди філософських ідей західного світу (від давнини до сучасності). - К., 2021. - 384 с.
4. Кримський С.Б. Запити філософських смислів. - К.: ПАРАПАН, 2003. - 240 с.
5. Європейський словник філософії. Лексикон неперекладностей. В 4-х т. - К., 2022.
6. Причепій Є. Філософія: підручник / Є. Причепій, А. Черній, Л. Чекаль. – К.: Академвидав, 2005; 2009. – 592 с.
7. Петрушенко В. Філософія. Вступ до курсу. Історія світової та української філософії. Фундаментальні проблеми сучасної філософії. Л.: Львівська політехніка, 2019.
8. Філософія (під ред. Л.Губерського) — Х., 2018.
9. Філософія: мислителі, ідеї, концепції: підручник / В.Г. Кремень, В.В. Ільїн. – К.: Книга, 2005. – 528 с
10. Історія філософії: Підручник / Ярошовець В.І., Бичко І.В., Бугров В.А. та ін.; За ред. В.І. Ярошовця. – К.: Видавець ПАРАПАН, 2002.
11. В.Г.Табачковський, М.О.Булатов, Т.В.Лютий, Г.І.Шалашенко, Є.І.Андрос, А.М.Дондук, Г.П.Ковадло, Н.В.Хамітов, О.А.Ярош, В.П.Загороднюк. Людина в цивілізації ХХІ століття: проблема свободи. – К.: Наук. думка, 2005. – 272 с.
12. Лісовий В.С. Культура. Ідеологія. Політика. - К., 1997.
13. Хамітов Н., Гармаш Л., Крилова С. Історія філософії: Проблема людини та її меж. - К., 2019.

7.2. Додаткова література

14. Рассел Б. Історія західної філософії – К., 1995.
15. Табачковський В. Г. Людина – Екзистенція – Історія. К., 1996.
16. Горський В.С. Історія української філософії. Курс лекцій. - К., 1996.
17. Попович М. Філософія свободи. - Х., 2018.
18. Александрова О. В. Філософія Середніх віків та доби Відродження: Підручник. – К.: Видавець ПАРАПАН, 2002.

Інформаційні ресурси

- <http://lib.onu.edu.ua/> Бібліотека ОНУ ім. І.І.Мечникова.
<http://www.onu.edu.ua/ru/index.html> Сайт ОНУ ім. І.І.Мечникова.
<http://www.ognb.odessa.ua/> Бібліотека ім. М.Горького.
<http://www.nbu.gov.ua/> Бібліотека ім. В.Вернадського.
<http://lib-gw.univ.kiev.ua/> Бібліотека ім. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
<http://www.filosof.com.ua/> Інститут філософії НАН України імені Григорія Сковороди.
<http://www.gilan.uar.net/nasu/hiuass.html> Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського.

<http://www.philosoph.onu.edu.ua/> Сайт філософського факультету ОНУ ім. І.І.Мечникова.
<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dict.html> Найвидатніші філософи світу та України.
<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.htm> Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/lit-bac.html> Філософія (для бакалаврів природничих спеціальностей).

<http://plato.stanford.edu/> Філософська енциклопедія Стенфордського університету. (Англійською мовою).

Індексовані журнали та тематичні ресурси:

Empedocles: European Journal for the Philosophy of Communication

<https://www.ingentaconnect.com/content/intellect/ejpc/2009/00000001/00000001>

Journal Meta: Research in Hermeneutics, Phenomenology, and Practical Philosophy (Archives) <https://www.metajournal.org/archive.php>